

AGROERDÉSZET, KAP ÉS FENNTARTHATÓ FEJLESZTÉSI CÉLOK

A fenntarthatóság előmozdítása

MIT ÉS MIÉRT

Fenntartható földhasználat

Az EU-ban a mezőgazdaság 44 millió munkahelyet teremt az élelmiszerláncban és földterületének 48%-án 500 millió fogyasztó számára biztosít biztonságos élelmiszert. A közös agrárpolitika (KAP) az európai mezőgazdaság fő politikai mozgatórugója, célja nemcsak az európai polgárok ételmezésének biztosítása (Cork 2.0 nyilatkozat), hanem a globális stratégiai politikák, például a fenntartható fejlesztési célok (SDG) betartása is (ENSZ, 2015). A „Fenntarthatósági kihívások az Agenda 2030 megvalósításában” találkozón az EU ismertette, hogy a Hetedik Európai Cselekvési Program (EAP) első három prioritása megfelel az ENSZ fenntartható fejlesztési célkitűzéseinek: (1) „az Unió természeti tőkéjének védelme, megőrzése és fejlesztése” (6, 14–15. SDG), (2) „erőforrás-

hatékony, zöld és versenyképes, alacsony CO₂-kibocsátású gazdaság kifejlesztése” (7.–9., 11–13. SDG) és (3) „az uniós polgárok védelme az egészségre és a jólétre ható, környezettel kapcsolatos kockázatok ellen” (2–3. SDG). Ezt a 3 prioritást a KAP 9 célkitűzésébe építették be, nevezetesen: tisztességes jövedelem biztosítása a mezőgazdasági termelők számára, a versenyképesség növelése, a termelők alkuerejének megerősítése az élelmiszer-ellátási láncban, éghajlatváltozással kapcsolatos fellépés, környezetvédelem, a táj és a biodiverzitás megőrzése, a népesség-megújulás támogatása, dinamikus vidéki térségek valamint az élelmiszerminőség és a közegészség védelme. A KAP a 2020 utáni időszakban e 9 célkitűzésen alapul, melyeket többek között az AE megvalósításával lehet elérni.

Az agrárerdészet hozzájárul a fenntartható fejlődéshez és a természeti erőforrások hatékony hasznosításához.

Wall, Nico

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság KAP-pal foglalkozó tematikus ülése.

European Economic and Social Committee (EESC).

HOGYAN KEZELJÜK A KIHÍVÁST

Az agroerdészet mint fenntartható földhasználat megvalósítási eszköze

Az Agenda 2000 reformjaival a közös agrárpolitika az „első pillérre” (egységes mezőgazdasági támogatások) és a „második pillérre” (vidékfejlesztési intézkedések) vált szét. Az I. pillérbe tartozó kifizetéseket teljes egészében az Európai Unió finanszírozza, míg a II. Pillérhez tartozó kifizetéseket részben a nemzeti kormányok finanszírozzák (országától függően 50–85%-ig). A KAP 2003. évi reformját követően a kifizetéseket elválasztották egy adott termék előállításától, és a mezőgazdasági termelők ehelyett a mezőgazdasági földterület hektárjára meghatározott összeget kapták. A KAP arra is törekedett, hogy a támogatási rendszer környezettudatosabbá váljon. A 2007–2013 közötti időszakban az I. pillér az EU-27 egészében közel háromszor nagyobb kerettel gazdálkodott, mint

a II. Pillér. A 222. számú intézkedés ugyan támogatást nyújtott az agrárerdészetnek az EU erdészeti intézkedéseinek belül, de nem megfelelően építették fel (Santiago-Freijanes et al., 2018). A 2014–2020 közötti időszakban a vidékfejlesztési és környezetvédelmi kérdések a KAP teljes költségvetésének közel 24% -át tették ki, a termeléshez kötött támogatások csökkentek, az Omnibus -rendeletet követően pedig megalkották a 8.2. számú, agrárerdészeti intézkedést. Az EU jelenleg a 2020 utáni KAP-ot készíti elő, ahol mind az 1, mind a 2. pillérben az eredményalapú kifizetések kulcsfontosságúak lesznek az agroerdészet európai terjedése szempontjából, mivel az agroerdészet az egyik olyan földhasználati mód, mely segítheti a jövőbeni KAP-célok megvalósulását.

Ezt a projektet az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programja finanszírozta a 727872 számú támogatási megállapodás alapján

Kulcsszavak: szántóföldi agroerdészet, dió, termelékenység; biodiverzitás; fa gondozás; fajok.

eurafagroforestry.eu/afinet

LÉNYEGI MONDANIVALÓ

Az agroerdészet fontossága a KAP-ban növekedett az elmúlt évtizedekben, de továbbra is sok olyan mezőgazdasági földterület van, amelynek fenntartható műveléséhez az agroerdészet is hozzá tudna járulni. Az AE képes teljesíteni a 2020 utáni KAP azon célkitűzéseit, hogy javuljon az életképes gazdaságok jövedelme és sztreesszelő képessége az Európai Unió teljes területén, a biztonság fokozása, a fenntartható fejlődés elősegítése és a természeti erőforrások hatékony használata érdekében.

Szelídgesztenyés agroerdészeti rendszer
Galiciában (É-Ny Spanyolország).
Rodríguez-Rigueiro, FJ

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

Mosquera-Losada, M.R., Santiago Freijanes, J.J., Pisanelli, A., Rois, M., Smith, J., den Herder, M., Moreno, G., Lamersdorf, N., Ferreiro Domínguez, N., Balaguer, F., Pantera, A., Papanastasis, V., Rigueiro-Rodríguez, A., Aldrey, J.A., Gonzalez-Hernández, P., Fernández-Lorenzo, J.L., Romero-Franco, R., Lampkin, N., Burgess, P.J. (2017). Deliverable 8.24: How can policy support the appropriate development and uptake of agroforestry in Europe? 7 September 2017. 21 pp.

RIGUEIRO-RODRÍGUEZ A, SILVA-LOSADA P, ROMERO-FRANCO R, FERREIRO-DOMÍNGUEZ N, GONZÁLEZ-HERNÁNDEZ MP, RODRIGUEZ-RIGUEIRO FJ, SANTIAGO-FREIJANES JJ, ROSA MOSQUERA MR
Escuela Politécnica Superior.
Campus de Lugo. 27002
mrosa.mosquera.losada@usc.es
Content editor: María Rosa Mosquera-Losada (USC)
2018. OKTÓBER

ELŐNYÖK ÉS HÁTRÁNYOK

Agroerdészet és a 2020 utáni KAP célkitűzései

Az agroerdészet hozzájárul a KAP azon célkitűzéséhez, hogy támogassa a fennmaradást biztosító mezőgazdasági jövedelmet és a termelési rendszerek stressztűrő képességének növelését az Unió biztonság fokozása érdekében, az erőforrások - beleértve a vizet és a napot - mezőgazdasági felhasználásának optimalizálása, valamint a termékpalletta szélesítése révén, ideértve a fosszilis tüzelőanyagokat helyettesítő alternatívákat és a bio-ökonómiai fejlesztésekhez kapcsolódó termékeket is. Az agrárerdészeti gyakorlatok növelik a hektáronkénti termelékenységet és csökkentik az input-igényt. A KAP célja a fenntartható fejlődés előmozdítása és a természeti erőforrások, mint például a víz, a talaj és a levegő hatékony felhasználása. Ez összekapcsolható az agrárerdészettel, amely a napsugárzás energiájának hatékonyabb hasznosításán keresztül növeli a földterületenkénti biomassa-termelést, és ezáltal a szerves anyag bevitelét a talajba. Ugyanakkor növeli a talaj felszínközeli rétegének tápanyagtartalmát, mivel a fás vegetáció segítségével a mélyebb talajrétegekből a tápanyagok a talaj felszínére jutnak. Az IPCC 1,5 °C-os globális felmelegedésről szóló jelentésében elismerték, hogy az agrárerdészet az éghajlatváltozás mérséklésének és az ahhoz való alkalmazkodásnak egyik lehetősége, miközben biomassa-alapú megújuló energiaforrást biztosít. A KAP arra irányuló célját, hogy hozzájáruljon a biológiai sokféleség védelméhez, javítsa az ökoszisztéma-szolgáltatásokat, valamint megőrizze az élőhelyeket és a tájakat, az agrárerdészeti gazdálkodás is teljesíti, mivel az általa létrehozott heterogenitásnak köszönhetően képes megvédeni és növelni a biodiverzitást, de elősegíti az ökológiai és kulturális ökoszisztéma-szolgáltatások nyújtását is. A KAP célja, hogy javítsa a mezőgazdasági termelők helyzetét az értékláncban, a gazdaságokból szállított termék-volumen növekedésével valósul meg, amely lehetővé teszi a gazdálkodók szövetkezeteinek jobb pozícióját az értékláncban, valamint azt, hogy rugalmasan alkalmazkodhassanak az éghajlati és a piaci változásokhoz. A vidéki térségekben a foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a társadalmi beilleszkedésnek és a vidék fejlődésének - beleértve a biogazdaságot és a fenntartható erdőgazdálkodást - előmozdítása elérhető a mezőgazdasági üzemek versenyképességének növekedésével, az ugyanazon földterülethez kapcsolódó összetett termékkínálattal. A biogazdasághoz kapcsolódó új, helyi piaci lehetőségek hatására javulnak az üzleti lehetőségek és nő a fiatal mezőgazdasági termelők száma, ezáltal élénkülnek a vidéki térségek.

Ez a szórólap az AFINET projekt részeként jött létre. Míg szerző a rendelkezésre álló legjobb információkat dolgozta fel, sem a szerző, sem az EU semmilyen esetben nem vállal felelősséget a jelentéssel összefüggésben közvetlenül vagy közvetve keletkezett veszteségért, kárért vagy sérülésért.